

Ayasofya Konuştu • Füsun Çetinel

Resimleyen: Sadi Güran • Çocuk Kitaplar • Roman • 124 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • ZAMAN ve MEKÂN • BİREY ve TOPLUM
kültürel miras • Ayasofya • müze • İstanbul • turizm • ebeveyn kaybı • aile içi şiddet • arkadaşlık • hayaller • yoksulluk • kardeş okul

Sevilen yazar **Füsun Çetinel**'in ilk çocuk romanı, kültür tarihimizin en önemli anıtlarından Ayasofya Müzesi'nin sırlarla dolu olduğunu keşfeden bir çocuğun öyküsünü anlatıyor. Ayasofya Müzesi'nde geçen macera, çocuklara, yaşadıkları kentteki diğer kültürel değerleri de merak etme ve araştırma olanaklarını hatırlatıyor. Tarihsel yapıların insanda yarattığı gizem duygusuyla, çocukluğun sınırsız hayal gücünü birleştiren roman, sürükleyici bir macera atmosferi yaratıyor.

Yoksul bir aile ortamında büyümekte olan Veli, Ayasofya Müzesi'nin ayrılmaz bir parçası gibidir. Ne arkeologlar, ne turistler, ne de bekçiler onsuz bir Ayasofya düşünebilir. Hele, yapıda onarım çalışmalarına katılan Alman arkeolog Martha, küçük Veli'nin sıkı dostu olmuştur. Okulunda verilen ödevi başarıyla yapan bir öğrencinin Almanya gezisi kazanacağını duyan Veli, büyük hayallere dalar. Ayasofya'yla ilgili bir ödev düşünen Veli'yi nasıl bir macera beklemektedir?..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Veli, Ayasofya Müzesi projesine neden çok seviniyor; Ayasofya ile nasıl bir bağı var? "Deli'nin Velisi" adı nereden geliyor? Veli'nin hayalinde annesi ve Ayasofya nasıl birleşiyor?
2. "Kardeş okul" nedir? İki kardeş okul arasında ne tür işbirlikleri olur? Sizin kardeş okulunuz var mı?
3. Martha kim? Türkiye'de ve Ayasofya'da ne yapıyor? Veli, Martha ile nereden tanışıyor?
4. Ayasofya'nın restorasyonu ne anlama geliyor? Restorasyon nerelerde yapılır? Kimler bu işte çalışabilir? Restorasyonu yapılan başka hangi yapıları biliyorsunuz?
5. Veli okulda kimlerle arkadaşlık ediyor? Sınıf arkadaşlarının Veli'ye yaklaşımı nasıl? Neden herkes çift otururken o sırasında tek oturuyor?
6. Yengesinin aile fertlerine davranışları için neler söylenebilir? Sizce yenge, yoksulluk nedeniyle mi böyle davranıyor yoksa daha önemli başka sorunları mı var?
7. İskelede asılı kalan Veli'nin aşağı indirilmesi macerasında müze müdürü, Veli'yi mi, restorasyonu mu, iskeleyi mi, en çok neyi önemsiyor? Turizmin önemli yapılarından birinin müdürünün bu tutumu size nasıl geliyor?
8. Veli gizli tünelde neler hayal ediyor, nasıl bir maceranın kahramanı oluyor? Tünelde yaşadıklarının ne kadarı hayal ne kadarı gerçek?
9. Yeni tünelin keşfi nedeniyle herkes Veli'yi kutlarken müdür ne düşünüyor, neyin hesabını yapıyor?
10. Diğer öğrencilerin ödevlerinde neler eksik ya da yanlış? Sizce Veli'nin yarışmayı kazanmasının ana nedeni nedir?
11. Tarihi bir yapıyla ilgili benzer bir ödev size verilmiş olsa hangi yapıyı seçerdiniz? Nedenleriyle birlikte açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** Öğrenciler gruplara ayrılınsın. Her grup internetten Ayasofya Müzesi'ni mimari özellikleri, tarihi, Osmanlılar'a geçtikten sonraki hikâyesi, turizmdeki yeri, yabancılar için değeri gibi farklı açılardan araştırınsın. Edinilen bilgileri, fotoğraf ya da çizimlerle görselleştirerek grup olarak sırayla diğerleriyle paylaşsın. Paylaşımın ardından her grup, kendi bölümünden çıkardığı 2 soruyu sınıfa yöneltsin. Aktarılanlar kimlerin aklında yer etmiş; ortaya çıksın.
- **Yazma:** Herkes, herhangi bir zamanda ve yerde ziyaret ettiği bir müzeyle ilgili izlenimlerini anlatan kısa bir yazı yazsın. Yazılar sınıfta okunsun; en ilginç anlatımlar sınıfça seçilsin ve yazarlarına hazırlanan "Sınıfın Müzecisi" rozetleri verilsin.
- **Tartışma:** Şiddet kavramını tartışın. Hangi davranışlar bu tanıma girer? Şiddet yalnızca fiziki midir? Aile içi şiddetin türleri ve nedenleri nelerdir? Kimler daha çok aile içi şiddete uğruyor? Şiddet nasıl önlenir? Bu çok önemli konuyu örnekler vererek etraflıca irdeleyin.
- **Proje:** Öğrenciler 3-4 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup, hayali bir turist olan gitar sanatçısı Pierre'i, Boğaziçi, Anadolu Kavağı, Sutanahmet, Adalar, Sarıyer, Üsküdar gibi İstanbul'un farklı bir semtini ziyarete götürsün ve seçtiği semti ya da bölgeyi, tarihi, doğası, mimarisi gibi özellikleriyle Pierre'e tanıtsın. Sanal ortamda, sanal bir turiste, bilgisayar destekli anlatımlarla yapılacak bu sanal tur, hem bilgilendirici hem yaratıcılığı motive edici bir çalışma olacaktır.
- **Sergi:** Ülkemizde "kültürel miras" olarak nitelenen yerlerin ya da mimari eserlerin fotoğraflarını, bu nitelendirme için gerekçeleri ve hakkında kısa bilgi içeren açıklamalarla birlikte bütün okulun görebileceği bir alanda sergileyin.
- **Uygulama:** Öğrenciler 4 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup romanın isminden esinlenerek farklı bir yerde ya da yapıda geçen hayali bir hikâye yazsın. Gruplar, "Boğaziçi Konuştu", "Nemrut Dağı Konuştu", "Kız Kulesi Konuştu", "Karadeniz Konuştu", "Mona Lisa Konuştu", "Anıtkabir Konuştu" gibi birçok farklı başlık düşünebilir. Bakalım gruplar neler hayal edecekler?
- **Resimleme:** Öğrenciler romandaki en etkileyici buldukları sahnenin resmini yapsın. Resimler olay akışına göre sıralanarak "Ayasofya Konuştu" panosunda sergilensin.
- **Yarışma:** Çekiliş yöntemiyle öğrencilerden 5 kişilik bir jüri saptansın. Diğer öğrenciler kitap için yeni bir kapak resmi tasarlasın. Figürlü, figürsüz her türlü yaratıcılığa açık olan çalışmalar jüri tarafından değerlendirilsin ve en beğenilen 5 kapak tasarımına önceden sınıfça hazırlanan sembolik ödüller verilsin.